

Hospitering

for lærere

lærerstudenter

Hospitering for lærere og lærerstudenter

I det følgende settes det fokus på hospitering i arbeidslivet for lærere og lærerstudenter. Lærerstudentene vil møte en mer utadrettet skole enn tidligere, og dette må utdanningsinstitusjonene ta hensyn til. Skal elevene få god innsikt i arbeids-/næringslivet er det viktig at lærerne som skal undervise dem har best mulig kunnskap.

Hvorfor lærerhospitering og hospitering for lærerstudenter?

I den generelle delen av læreplanverket legges det stor vekt på at skolen skal ta i bruk et utvidet læringsmiljø.

I kapitlet *Det arbeidende menneske* sies det: «Lærerne skal virke sammen med foreldre, arbeidsliv og myndigheter som utgjør vesentlige deler av skolens brede læringsmiljø.» «Elever og lærlinger skal få innsyn i variasjonen og bredden i vårt arbeidsliv, og de skal gis kunnskaper og ferdigheter for aktiv deltagelse i det.»

I kapitlet *Det samarbeidende menneske*:

«Men undervisningen må generelt initiere kontakt til skolens nabolag og gjøre bruk av de ressurser som ligger i dens omegn. Skolen skal være aktiv som et ressurs-, kraft- og kultursenter for lokalsamfunnet der det knyttes nærmere kontakter, ikke bare mellom voksne og unge, men også til lokalt arbeids- og næringsliv.»

I *Kultur for læring* sies det at «Arbeidslivets plass i opplæringen skal styrkes og gjøres mer forpliktende og gjennomgående.»

Også i strategiplanen for entreprenørskap sies det at en må se mulighetene og gjøre noe med dem. Det må satses på partnerskapsavtaler og liknende samarbeid med lokalt næringsliv.

Skal en nå disse målene må lærerne og lærerstudentene få bedre innsikt i arbeids- og næringsliv.

Lærerhospitering er et verktøy for å fremme samarbeid mellom skole og næringsliv, og gi lærere og lærerstudenter kunnskap om arbeidslivet. I generell del av læreplanen, om *Det arbeidende menneske* står det også: «En lærer som skal fungere godt, må selv ha mulighet for å komme videre i sin egen utvikling gjennom etter- og videreutdanning.»

Lærerhospitering og hospitering for lærerstudenter vil være et godt utgangspunkt for å skape gode partnerskap mellom skole og næringsliv. Skal en få til et kvalitativt godt samarbeid er det helt avgjørende at læreren kjenner de pedagogiske mulighetene som finnes i bedriften. Nye partnerskap kan inngås og eksisterende partnerskap kan få et bedre kvalitativt innhold.

Samarbeid og idéutveksling mellom skole og arbeidsliv/næringsliv vil gi bedre kunnskap og innsikt i partenes hverdag. Det vil også bli lettere å se betydningen av verdiskaping, og sammenhengen i samfunnssystemet.

Hva er lærerhospitering?

Først vil vi beskrive lærerhospitering, men prinsippene og mesteparten av metodikken vil være det samme for hospitering av lærerstudenter. Rammebetingelsene kan være noe forskjellig.

Lærerhospitering vil si at en lærer gjennomfører et opplæringsprogram på en arbeidsplass utenfor skolen. Programmet er laget ut fra lærerens ønske og med forankring inn mot skolens læreplaner. Hospiteringen er tidsbegrenset. Vanligvis en uke. Det kan være en sammenhengende uke, eller fordeles på flere enkeltdager over en viss periode. Men vi har sett eksempler på hospitering fra en dag og oppover. Programmer på en dags varighet kan bl.a. brukes der hele personalet bruker en studiedag for å gjøre seg kjent med mange arbeidsplasser, for så å evaluere hvilke muligheter et utvidet samarbeid kan gi.

Programmet for lærerhospitering gir mulighet til:

- Oppdatere kunnskaper og ferdigheter
- Utvikle relevante undervisningsopplegg for elevene for å øke standarden på undervisningen
- Øke forståelsen mellom skolen og lokalt arbeidsliv, og forståelsen for næringslivets betydning i samfunnet - verdiskaping
- Fremme gjensidig forståelse for betydningen av utdanning og bærekraftig næringsliv.
- Informasjon om yrker og yrkeskariere for å bedre grunnlaget for yrkesvalg, og forberede ungdommen til arbeidslivet utenfor skolen.
- **ETABLERE PARTNERSKAP MED LOKALE BEDRIFTER**

Hospiteringen skal gi bred innføring i hele virksomhetens oppbygging, organisering, produksjon/tjenesteyting, betydning for lokalsamfunnet, nasjonale og internasjonale samarbeidsparter etc. Verdiskapingskjeden kan synliggjøres bl.a. gjennom bedriftens samfunnsregnskap.

Hospiteringen skal være en arena for idéutveksling og gjensidig samarbeid. *Hva kan skolen*

gjøre for bedriften og hva kan bedriften gjøre for skolen. Som profesjonelle pedagoger kan lærerne hjelpe virksomheten til å bli en fullverdig læringsarena.

For å få best mulig utbytte av hospiteringen kreves det grundig planlegging, et klart mål for hva en vil oppnå og en skikkelig plan for hospiteringen.

Hva er partnerskap?

Partnerskap er at bedrifter og skoler inngår et gjensidig forpliktende samarbeid i den hensikt å gi elever og studenter større innsikt i arbeids- og næringslivsspørsmål.

Partnerskap er en ramme for ulike pedagogiske opplegg som bedriften og skolen blir enige om. Det kan rette seg mot mange forskjellige fag i skolen. Et forpliktende partnerskap mellom skoler og bedrifter avtales skriftlig, og det er viktig at samarbeidet skjer både på skolen og i bedriften.

Mer informasjon og formulare for partnerskapsavtale finnes på www.nho.no/partnerskap.

Hospiteringen skritt for skritt

1. Avklare mål for hospiteringen

Best resultat av hospiteringen får en når det er samsvar mellom lærerens personlige ønsker og skolens prioriteringer i forhold til gjennomføring av skolens planer. Derfor er det viktig at dette gjennomdrøftes på skolen. Det bør være forankret i skolens virksomhetsplan.

En dags utplassering der alle lærerne deltar kan brukes som grunnlag for videre aktivitet for å skape et gjensidig samarbeid mellom skole og arbeidsliv. Slik utplassering kan være en lærer på en arbeidsplass, eller grupper av lærere på en plass. En skaper da grunnlag for å diskutere undervisningsopplegg sammen med kolleger.

Hospiteringen bør være et ledd i utviklingen av partnerskapsavtale mellom skolen og bedriften. Hospiteringen kan på denne måten danne grunnlag for å skape innhold i partnerskapsavtalen.

Når teamene lager årsplaner vurderer de hvordan de kan bruke nærmiljøet for å gi en best mulig undervisning til elevene. Ut fra planene setter de opp mål for hva de ønsker å få som resultat av en hospitering på en arbeidsplass. Den enkelte lærer kan så komme med ønsker om å være med på hospitering. I og med at dette koster penger i form av vikarutgifter, så må det klareres av skolens leder.

Hospiteringen vil gi lærerne faglig kunnskap innen det området bedriften representerer. Ved å få innsikt i bedriftens organisasjon og produksjon vil en også få kunnskap om verdiskapingskjeden.

Resultatet av hospiteringen skal være økt kunnskap hos lærerne og bedre undervisning for elevene.

2. Finne samarbeidspartner

Skolen kartlegger hvilke bedrifter de har som kan være aktuelle samarbeidspartner. De tar så kontakt med bedriften for å presentere sine ønsker. Dersom bedriften er interessert går en vi-

dere og den aktuelle lærer og bedriften utarbeider detaljert plan for hospiteringen. Utgangspunkt er lærerens og skolens ønsker, men det foretas justeringer ut fra hva som er mulig å gjennomføre og som er tjenlig for begge parter.

I denne prosessen er det viktig at også skolen har ideer om hva de kan bidra med til bedriften. Det kan være saker lærerne kan bidra med, eller som elevene kan bidra med. På høyere trinn i skole, ungdomstrinn og videregående skole, er det mye elever kan gjøre. Dersom skolen kan gi noe tilbake til bedriften vil det kanskje være lettere å få til et gjensidig samarbeid. (cost – benefit).

Dersom hospiteringen skal fordeles på enkelt dager over en lengre periode vil det være en fordel at en i planen innarbeider aktiviteter rettet mot elevene.

Målet er at læreren skal få best mulig innsikt i hele virksomhetens oppbygging, organisering, produksjon/tjenesteyting, verdiskapingskjeden. Dette for at læreren kan se hvordan bedriften kan brukes som læringsressurs, hvordan bedriften kan benyttes i egen kompetanseutvikling, og hvordan skolen kan bidra som ressurs i bedriftsutviklingen. Samarbeidet kvalitetssikres gjennom partnerskapsavtale.

Det er en fordel om bedriften besøker skolen for å gjøre seg kjent og møte lærere der.

Når program for hospiteringen er avtalt er det viktig at den som skal gjennomføre hospiteringen informerer sine kolleger. Likeså må bedriften informere internt

3. Gjennomføringen

Hospiteringen er et integrert element i partnerskapsavtalen mellom skolen og bedriften, eller skal danne grunnlag for utformingen av en partnerskapsavtale.

Gjennom hospiteringen skaffer hospitanten seg kunnskap om bedriften.

- Organisasjon og personalpolitikk
- hva produserer bedriften (også tjenesteytende bedrifter og offentlig virksomhet produserer)
- produksjonskjeden og produksjonsutstyr.
- marked, kunder
- HMS (helse, miljø, sikkerhet)
- Bedriftens samfunnsregnskap

Når hospiteringen starter er det viktig at bedriften har informert godt internt slik at alle er innforstått med hvorfor læreren er utplassert og hva målet er. Det bør være en fast fadder som hospitanten kan forholde seg til.

Læreren må stille med åpent sinn og være nysgjerrig i forhold til nye ting. Det er nødvendig å skrive dagbok der en reflekterer over det en ser og lærer. Noter også ned ting som det ønskes å få mer informasjon om, eller som ønskes avklart nærmere i en evaluering. Det kan også være fint å bruke kamera for dokumentere og illustrere ting for kolleger på skolen, og for selv å huske det som har skjedd.

Selv om det er lagt en detaljert plan for gjennomføringen, så må en være åpen for justeringer av programmet underveis for å få best mulig utbytte.

Vurder hvordan det du ser og lærer kan brukes for å bedre undervisningen. Diskuter dette med fadder på bedriften. Gi også innspill til bedriften der du ser at skolen kan bidra for å bedre ting. Partnerskapsavtalen er den naturlige rammen. Det bør lede til konkrete undervisningsopplegg.

Undervisningsoppleggene som utarbeides bør kunne brukes av andre lærere på skolen, og etter evaluering og justering kunne gjentas senere år. Avtal evalueringsmøte med fadder.

4. Etterarbeid

- Skrive rapport om hospiteringen.

- Informer kolleger.
- Gjennomfør evalueringsmøte med bedriften.
- Utarbeid undervisningsplan og avklar hvordan bedriften kan bidra. Yrkesorientering bør ikke være eneste målsetting, men se også på mulighetene i andre fag. Erfaring viser at det kan gi pedagogisk gevinst i mange forskjellige sammenhenger. Planene må være operative. Dersom hospiteringen er fordelt over enkeltdager, vil dette være en del av arbeidet underveis i hospiteringen.
- Utarbeid forslag til hva skolen kan bidra med til bedriften.
- Diskuter med fadder og kolleger hvordan planer og forslag kan implementeres i partnerskapsavtalen.

5. Gjennomføre elevaktiviteter

En av hensiktene med hospiteringen er å skape bedre undervisning for elevene.

Det må være klare mål for hva en vil oppnå. Aktiviteter bør være opplagt slik at elevene kan besøke bedriften, men også slik at bedriften besøker skolen. Samarbeidet kan brukes i forbindelse med yrkesorientering, men også knyttes til flest mulige fag, bl.a i forbindelse med prosjektarbeid. Partnerskapsavtalen skal kvalitetssikre samarbeidet mellom bedriften og skolen. Eksempler på partnerskapsavtaler finnes på www.nho.no/partnerskap. Når elever blir kjent med bedriften er det fint om de også aktiviseres i forbindelse med forslag til hva de kan bidra med til bedriften.

6. Evaluering og videre planlegging

Etter at årets opplegg er gjennomført er det svært viktig at bedriften og skolen møtes og tar en grundig evaluering. Med bakgrunn i evalueringen lages nye planer. Dette innbefatter også vurdering av hospitering for andre lærere.

Hospitering som læringsstrategi i lærerutdanningen

Som nevnt innledningsvis kan mesteparten av det metodiske opplegget for hospitering for lærere også brukes i lærerutdanningen. Lærerutdanningsinstitusjonene har muligheter til å bruke partnerskapsarbeid med bedrifter på mange måter. Det kan knyttes opp mot fordyping i fag eller fagområder, eks. realfag, og i praksisundervisningen.

I praksisperioden kan det brukes som alternativ praksis for studentene, og det kan knyttes opp til forskjellige opplegg i praksisperioder på skoler. Lærerstudentene kan på denne måten hjelpe skoler og bedrifter å lage pedagogiske opplegg. Samarbeidet om opplegg der både lærerstudentene og øvingslærerne er med vil gi effekt både for de framtidige lærerne og for øvingslærerne og deres skole

Å lage pedagogiske opplegg er bl.a. prøvd ved Høyskolen på Nesna i forbindelse med naturfag. Forsøket var vellykket, men en erfarte at det var viktig at lærerne på den aktuelle skolen ble dratt med i planleggingen. Dette for at lærerne senere skal ha et eierforhold til undervisningsopplegget å bruke det også når studentene ikke er drivkraften..

I forhold til opplæringen i forskjellige fag har vi sett at arbeidslivet vil kunne være menings-

full arena for læring. Dette gjelder ikke minst i forbindelse med prosjektrelatert undervisning og realfag. Dette så vi gjennom opplegget på Nesna og det har også vært forsøkt med godt resultat ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. Her har en også en ordning hvor lærere og studenter kan delta på relevante kurs i utvalgte bedrifter. Alt har utgangspunkt i partnerskapsavtale med Opp-læringskontoret for prosess og mekanisk industri i Sogn og Fjordane.

I samarbeidsprosesser med arbeidslivet bør Lærerhøyskolene også være opptatt av hva lærere og studenter kan bidra med til bedriften. Det er mye kompetanse i Lærerhøyskolene som kan nyttiggjøres i bedriftene.

En annen måte som lærerstudentene kan møte arbeidslivet på er gjennom sommerjobber. Det vil da ikke bare være å ha en snever jobb, men være bevisst på å lære mest mulig om bedriften. Og så ha i tankene hvordan en tror et samarbeid med bedriften kan brukes i forbindelse med undervisningsopplegg i skolen.

Det er viktig at lærerstudentene møter arbeidslivet i og med at det vektlegges sterkt i framtidige planer for skolen, «Kultur for læring» og strategiplanen for entreprenørskap.

Eksempler:

Croydon Education Business Partnership, England

Her har de et meget godt organisert arbeid for skolene, bl.a tilbud om hospitering for lærere. De har laget et opplegg som omfatter alle lærerne ved en skole utplassert i en dag: Målet er å gjøre lærerne kjent med arbeidslivet i distriktet og skape positive relasjoner mellom skoler og arbeidsliv. Hensikten er at lærerne skal se hvordan de kan utnytte samarbeidet med arbeidslivet for å bedre undervisningen. Lærerne kan gå enkeltvis, parvis eller i små grupper på besøk på en arbeidsplass. På den måten dekkes et vidt spekter av arbeidsplasser. Lærerne bearbeider det de har lært og blir enige om hvordan de kan bruke forskjellige arbeidsplasser i undervisningen sin. I dialog med arbeidsplassen utformes detså konkrete undervisningsopplegg.

I og med at alle lærerne på en skole er involvert er det enkelt å organisere innenfor rammen av studiedager. Men det må selvsagt planlegges godt dersom utbyttet skal bli som forventet. Skolen må i god tid ta kontakt med aktuelle bedrifter/arbeidsplasser og sammen med bedriften lage et opplegg for dagen. I Croydon hadde de et «pedagogisk senter» som ordnet med å skaffe hospiteringsplasser og organisere hospiteringen. Det fungerte fint.

I en informasjonsbrosjyre om Teacher Placement Activities beskrives aktiviteten slik:

What are Teacher Placements?

A teacher spends a day with a business as a form of professional development. By raising their own awareness of business practices, teachers can help their students prepare more effectively for employment and lifelong learning.

What do teachers gain from a placement day in business?

By spending a day with a relevant business, teachers have the opportunity to:

- renew resources

- update knowledge and skills
- observe management practices
- develop the curriculum
- offer improved careers advice to students
- raise pupil achievement

What are the benefits for employers?

By hosting a teacher for a day, employers have the opportunity to:

- make a long term impact on education
- raise their company profile in the local community
- gain knowledge and experience of the education system
- fulfill their education and community involvement policies
- reach their future workforce or customer base
- provide management training and professional development for their employees

Who can offer Teacher Placements?

Any employer, large or small – even the one person business – can be suitable for Teacher Placement. A willingness to share information and experience is all that is needed. One-day placements involve a commitment to produce a programme which will meet some or all of the objectives identified by a teacher as being important.

What do Teacher Placements involve for businesses?

A placement usually only lasts one day. Employers are not expected to find jobs for teachers to do whilst on placement, but simply give them opportunities to observe and ask questions about the range of work done in the business, and areas and processes which are of particular interest.

This could involve gaining actual hands-on experience, but placements is not dependent on this, and does not always include it.

De hadde svært god erfaring med denne typen hospitering. Både lærere og bedrifter var svært

godt fornøyd og mente det var til stor nytte for å forbedre undervisningen.

Informasjon: info@croydon-ebp.co.uk

Høgskolen i Nesna: Hvordan bruke lærerstudenter for å forbedre samarbeidet skole – næringsliv

Bakgrunn for prosjektet:

Ut fra erfaringen Høgskolen hadde med samarbeid skole – næringsliv stilte de seg følgende spørsmål:

- Kunne de assistere skolene og de lokale bedriftene i arbeidet med å utnytte partnerskapsarbeidet bedre og mer meningsfullt?
- Kunne de skape ny og meningsfull arena som kunne gi lærerstudentene praktisk erfaring?

Dette ble hovedmålene for prosjektet som ble kalt «Lokalt næringsliv som læringsarena.»

Prosjektet ble initiert sammen med prosessindustriens Landsforening (PIL) og NHO. Disse organisasjonene etablerte kontakt med bedriftene og arrangerte møter. Dette gav prosjektet legitimitet og skapte kontakt med de rette personer i bedriftene:

Det var ikke vanskelig å finne bedrifter som var villig til å delta i prosjektet. De kom opp med følgende typer industri:

- Jern malm gruvedrift
- Ferrosilicium produksjon
- Stål armeringsproduksjon
- Klorkalium produksjon
- Oppdrett av kveite

Formålet med prosjektet var å utvikle læringsaktiviteter basert på råmaterialer, prosessen og produkter til bestemte industribedrifter. Dette skulle være aktiviteter som skulle dekke deler av skolens pensum. Siden det var avdelingen for de naturvitenskapelige fagene som stod bak prosjektet ble det naturlig å arbeide med aktiviteter knyttet til realfagene. Et mål var også å sette fokus på

realfagene og gi dem status gjennom å legge opp til nye måter å lære på.

Planlegging og gjennomføring av prosjektet:

Studentene ble delt inn i prosjektgrupper på tre eller fire. De ble gitt i oppgave å sette seg skikkelig inn i de nasjonale læreplanene for naturvitenskapsfagene. Deretter ble de tildelt en av bedriftene som hadde sagt seg villig til å være med i prosjektet. Gjennom bruk av internett skaffet studentene seg grunnkunnskaper om bedriften «sin». Deretter dro studentene på besøk til bedriften i en eller to dager. På forhånd hadde bedriftene forpliktet seg til å ta godt imot studentene og vise dem rundt og gi dem solid informasjon om det som foregår i bedriften. Basert på denne kunnskapene gikk studentene i gang med å sortere ut deler av fagplanene som de kunne linke opp mot prosesser eller aktiviteter i bedriftene. De valgte ut enkelte ting de hadde observert, og sammen med ingeniører, og andre i bedriften, hadde de brainstorming for å finne aktiviteter de kunne inkorporere i læreplanene. På denne måten vente studentene tilbake til høgskolen med en rekke ideer om læringsaktiviteter som de kunne utvikle i tilknytning til bedriften.

Etter dette ble så partnerskapsskolene kontaktet og studentene diskuterte med lærerne for å finne de aktivitetene som ville være mest passende for skolen. En klasse fra hver partnerskapsskole ble invitert til å være med i prosjektet og teste ut læringsaktivitetene. Og i nært samarbeid med partene i skolen og bedriften utformet studentene læringsaktivitetene. De erfarte at særlig folk i industrien kom med mange gode ideer til aktiviteter som kunne innlemmes i prosjektet.

Gruppene fikk stor frihet i hvordan de ville designe læringsenhetene, men de fikk noen få instruksjoner før de startet. Læringsenhetene skulle:

- Klassen skulle ha minst et besøk til bedriften
- Elevene skulle aktiviseres og gjøre erfaringer

- Presentere realfagene på en spennende og kreativ måte
- Være et prosjekt som skolen og bedriften også kan bruke senere.

Læringsenhetene varierte en del fra gruppe til gruppe, men vanligvis var de delt i tre deler: En introduksjonsdel på skolen, bedriftsbesøk med forskjellig innlagte aktiviteter, og så en ny seksjon på skolen.

Involveringen fra personer i bedriftene varierte også fra å delta aktivt i aktiviteter og undervisning til å bare være vertskap for elevene.

Alle læringsoppleggene ble utarbeidet for ungdomsskolen, 8.– 11. klasse. Dette var delvis gjort ut fra sikkerhetskravene i bedriftene. De ville ikke ta inn for unge elever i produksjonsområdene. Videre fant studentene det lettere å finne deler i pensum for ungdomsskolen som passet med aktivitetene i bedriftene.

Evaluering av prosjektet:

Alle som deltok uttrykte at de var tilfreds med prosjektet. Lærerne sa de fant det relevant og nyttig. Elevene sa det var interessant og spennende. Folk fra bedriftene uttrykte tilfredshet med den måten prosjektet hadde blitt gjennomført.

En negativ erfaring som ble gjort at lærerne ville neppe ta opplegget i bruk neste år uten lærerstudentenes medvirkning. Sansynligvis kom det av at de ikke hadde nok eierskap til opplegget. Det var lærerstudentene som hadde stått for alt. Dette kunne nok ha vært løst med å bringe lærerne mer aktivt inn i planleggingen, bl.a. med å være med studentene ut på bedriftene i første planleggingsfase.

Lærerstudentene var tilfreds med det arbeidet de gjorde, selv om de syntes det var arbeidsomt. Og de uttrykte at de hadde blitt mer positiv til samarbeid mellom skole og arbeidsliv, og at de ville ta denne erfaringen med seg når de kom ut som lærere.

Gran ungdomsskole

Gran Ungdomsskole har et helhetlig opplegg på tema partnerskap, jobbsøking og lærerhospitering i 9. Og 10. Klasse. De kaller arbeidsområdet Distriktsaktiv skole – Eleven på jobb! I dette opplegget er lærerne hospitanter i sine partnerbedrifter. Dette opplegget er brukt i flere år og er godt forankret i ledelsen og blant alle lærerne på skolen.

Beskrivelse av skolens praksis på dette området kan hentes på skolens hjemmeside:

<http://home.no.net/granusk/>

Klikk deg inn på Jobbavisa 2003.

Austrheim vg skole, Årås skole, Kalland skole og Statoil Mongstad

Hospiteringen er forankret i partnerskapsavtale mellom skolene og bedriften. Avtalen er registrert på www.skolearbeidsliv.no.

Målsetting: Å gjøre seg kjent med bedriften og finne mulige områder/aktiviteter ved bedriften som dekker målene i læreplanene for ungdomstrinnet og grunnkurs allmennfaglig studieretning.

Type bedrift: Statoil Mongstad – et moderne oljeraffeneri

Klassenivå/fag: 8., 9. og 10. årstrinn ved Årås og Kalland skole.

Fag: Natur- og miljøfag og matematikk samt en yrkesorienteringsdel.

Austrheim vgs: Grunnkurs AF – matematikk, VK I AF Kjemi, VK II AF: Kjemi, fysikk og biologi.

Varighet: Fire faglærere (to fra Årås skole og to fra Austrheim vgs) var utplassert ved bedriften inntil fem dager vinter/vår 2004.

Organiseringen:

Organiseringen kunne gjennomføres ved

1. «fridager» i forbindelse med heldagsprøver og blokkundervisning.
2. Betalte vikartimer.

Gjennomføringen: Etter en dag med generell orientering om bedriften ble lærerne vist rundt og fikk orientering på ulike avdelinger. De deltok ikke i selveaktivitetene i avdelingene. Disse avdelingene ble besøkt:

- Regnskapsavdelingen
- Planleggingsavdelingen
- Ilandføringsterminal og kaianlegg
- Laboratoriet
- Produktteknisk Kompetanse- og Servicesenter (PKS)
- Renseanlegget (Miljøavdelingen)

Resultat: Våren 2004 skrev Austrheim vgs. Sammen med grunnskolene i kommunen (Årås- og kalland skole) under en partnerskapsavtale med Statoil Mongstad.

Høsten 2004 møttes de igjen for å detaljplanlegge samarbeidet. Planene ble laget slik at dels kom de tilsatte ved bedriften til skolen og dels var elevene utplassert ved bedriften. Tidspunkt (vår/høst) ble avtalt.

Erfaring.fra lærerne: Vi ble vel mottatt ved Statoil Mongstad, og som bedrift la de greit til rette for lærerne. De forstod at de virkelig ville satse på partnerskap.

Fra elevene: Da de våren 2005 var samlet på et oppsummeringsmøte på Mongstad, bad en elev som hadde kjemifaget læreren å si : «Det at jeg fikk gjøre forsøk på laboratoriet var det mest lærerike» .

Lærerhospitering Fjell ungdomsskole, Bildøy, Fjell kommune og Norwegian Talc, Knarrevik , Fjell kommune:

En lærer hospiterte ved bedriften. Bedriften er en prossbedrift som driver medmikronisering av stein.Læreren fulgte sider ved konsernets virksomhet gjennom bedriftsbesøk, deltagelse i møter og samtaler med ansatte. Han besøkte også andre bedrifter i konsernet, var i av gruvene som

leverer råstoff, deltok i møter og fikk orientering i alle avdelinger.

På den måten ble han kjent med hele driftslinjen, fra råstoff til salg, og med administrasjon og drift.

Samarbeidet med bedriften har hele tiden vært knyttet til faglig arbeid i en skoleklasse. Klassen har arbeidet tett med bedriften gjennom de tre årene i ungdomsskolen, og læreren har fått nødvendig opplæring for å kunne utvikle fagundervisning i klassen knyttet til råvarer, produksjon, produkter og økonomi.

Klassens arbeid har mye vært sentrert om realfag. Lærerens kjennskap til bedriften, og tett samarbeid med de ansatte, har vært avgjørende for å kunne gi gode bestillinger, det vil si innrette og regulere bedriftens bidrag til undervisningen, og slik få et faglig utbytte av partnerskapet.Elevene har dokumentert arbeidene sine til mappevurdering, på prøver og til muntlig eksamen.

Det er gjort studier som viser bedre karakternivå, større bredde ivalg av utdanning og yrkesveier hos disse elevene.

Oppsummering:

Hospiteringen har vært:

- Fagsentrert
- Knyttet til alle ledd i bedriften
- En del av et partnerskap med skolen
- Grunnlaget for god bestillingskompetansen fra lærerens side
- Møteplassen for lærer og ansatte
- Et nødvendig suksesskriterium for undervisningssamarbeidet

Mer opplysninger på <http://frede.taake.com>

Samarbeidsavtale mellom Sykkylven vidaregåande skule og Ekornes ASA:

1. Heimel for samarbeidet

Skulen sine plandokument:

OU-prosjektet, fleksibel opplæring med utgangspunkt i lokalt kompetansemiljø og regionalt behov – satsing på design og teknologi.

Skaffe regionen nødvendig kompetanse gjennom å bringe ulike aktørar saman til erfaringsutveksling og kompetanseutvikling
Hospitering for lærarar i bedrifter, kunstmiljø og høgre utdanning.

Mål og tiltaksplan for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal og Sykkylven vidaregåande skule: Samfunnsaktiv vidaregåande opplæring, den vidaregåande opplæringa skal medvirke til lærings- og utviklingsprosessar i samarbeid med lokale, regionale og internasjonale aktørar.
Entreprenørskap Videreføre satsinga på Ungt Entreprenørskap og metoden Ungdomsbedrift.

Læringsplakaten:

Skulen skal: Legge til rette for at lokalsamfunnet blir involvert i opplæring på ein meningsfylt måte, fremme tilpassa opplæring og varierte arbeidsmåtar, stimulere, bruke og vidareutvikle den enkelte lærar sin kompetanse.

Kultur for læring kap 11.3
Entreprenørskap i opplæringa
Lokalt partnerskap

Opplæringslova § 1-2 om rett til tilpassa opplæring for alle.

Læreplanen for det enkelte fag

Bedrifta sine plandokument.

2. Felles mål for samarbeidet

Utvikle lærarar og elevane sine kunnskap om lokalt arbeids- og næringsliv.
Bidra til at bedrifta er ein god opplæringsarena
Kompetanseutvikling både for skule og bedrift.

3. Planlagte samarbeidsformer.

Lærerhospitering

Mål:

- generell presentasjon av bedrifta
- spesielt fokus på avdeling, seksjon eller prosess med utgangspunkt i eit avgrensa emne som læraren deffinerer på grunnlag av læreplanen i eit eller fleire fag
- hospiteringa skal ende ut i eit tema- eller prosjektarbeid for elevane

Bedrifta som læringsarena:

Mål: Gjennomføring av konkret tema- eller prosjektarbeid for elevane. Lærar og bedrift samarbeider om rettleiinga.

Styringsgruppe med representanter fra skule og bedrift.

Deltakande frå skule og bedrift i hospitering og elevrettleiing.

Fag-, avd./seks

Kjemi- skumplast

Informatikk – IT-avd

Engelsk – Marketing

Tid	Aktivitet	Involverte
Før veke 10	Utvikling av «bestilling»	Lærarane som skal til
	Klargjering av målsetting og ønskje	Ekornes
	For hospiteringa	
Veke 10 og 11	Hospitering	Lærarar og rettleiarar hos Ekornes
Etter påske evt.til hausten	Elevprosjekt	

Hospitering ved industribedrifter i Agder:

Dette er et prosjekt som organiseres av opplæringskontoret for teknologifag i Agder:
www.otek.no

De ønsker å legge til rette for at lærere som underviser i GK industrifag ved skoler i Agder får anledning til å hospitere ved en eller flere av medlemsbedriftene i OTEK Agder

Mål:

Målet med ordningen er å bidra til at lærere får bedre kjennskap til industrien slik at de blir bedre i stand til å undervise i industrirettede fag.

Målet for bedriftene som deltar i prosjektet, er at de på sikt skal merke resultater av samarbeidet med skolen i form av bedre rekruttering av motivert og kvalifisert arbeidskraft.

Det er en stipendordning der skolen får dekket kr. 20.000 til vikarutgifter i en utplasseringsperiode på inntil 4 uker i bedrift. Stipendet blir redusert ved kortere periode og regnes om til kr. 5000/uke

Det er satt opp kriterier for hva søknadene må innholde og det kreves en rapport i eterkant som belyser hva den enkelte har lært og nytteverdien av hospiteringen.

Kontakt:

Opplæringskontoret for teknologifag i Agder
Tlf: 38029004, e-mail: post-agder@otek.no

Arbeidslivskunnskap for lærerstudenter

NHO Agder har i samarbeid med Høgskolen i Agder (HiA) gjennomført et pilotprosjekt som i korthet går ut på å gi lærerstudenter tilbud om sommerjobb i industrien/ næringslivet to somre etter hverandre. Studentene fikk opplæring om produksjon og verdiskaping samtidig som de utførte lønnet arbeid i bedriften. I tillegg ble det gitt undervisning i relevant teori ved HiA.

Prosjektet ble gjennomført i perioden 2002 – 2005.

Målet med prosjektet har bl.a. vært å gi lærerstudentene:

- Nærhet til, og kunnskap om industri og næringsliv. På den måten står de bedre rustet til å gi sine elever råd og veiledning om fremtidig yrkesvalg.
- Erfaringer med å bygge et fellesskap for læring mellom skole og bedrift. Fremtidens lærere får nyttig kunnskap om det å bruke industri og næringsliv som læringsarena for sine elever.

Kontakt:

Kompetanserådgiver Fred Skagestad NHO Agder Tlf. 38128906/ 90078066
e-mail fred.skagestad@nho.no
Studieleder HiA Torstein Wille Tlf. 38141664
e-mail torstein.wille@hia.no

Prosjektarbeid «Industrien i Telemark» for lærerstudenter ved høgskolen i Telemark, praktisk pedagogisk utdanning (PPU)

Målsetting og problemstilling:

Målet med prosjektet var å utarbeide undervisningsopplegg om bedrifter tilpasset grunnskoleelever.

Generelle problemstillinger under diskusjon var følgende: Hvilke pedagogiske/fagdidaktiske prinsipper skal/bør ligge i grunnen til aktuelle undervisningsopplegg? Hvordan et slikt/slike undervisningsopplegg skal/kan se ut? Er det mulig å utarbeide en mal/flere maler som passer til de fleste bedrifter? Hva slags kunnskap bør man prioritere ved slike opplegg.

Prosjektansvarlig er Marianne Aase, Høgskolen i Telemark. Det er utarbeidet prosjektrapport.

Kontakt: Marianne.R.Aase@hit.no

EVALUERINGSSKJEMA FOR HOSPITERING I BEDRIFT

Navn:

Navn på skolen:

Navn på bedriften:

Gi en kort beskrivelse av bedriften: produkter, produksjon, organisering, etc.

Hva er det viktigste du lærte mens du hospiterte?

Hvordan kan du bruke det du lærte i undervisningen din?

Hva mener du skolen kan hjelpe bedriften med?

Hvordan kan du overføre dine erfaringer fra hospiteringen til dine kolleger?